

Presidències movedisses

Comença un curs polític d'eleccions. Abans de l'estiu es renovaran els parlaments valencià, català i balear. Tots tres presidents s'enfronten a un nou examen: José Montilla serà el primer de passar-lo, a final de tardor, i després ho faran Francisco Camps, perseguit pels escàndols del 'cas Gürtel', i Francesc Antich, que s'haurà d'enfrontar al nou equilibri de forces que surti del sempre complex panorama balear.

A la recerca d'una brúixola

Moltes coses hi ha en joc en aquest curs polític que comença a Catalunya. Les eleccions al Parlament de Catalunya en són el primer episodi i potser el més determinant. Però, més que pels resultats, ho serà pel mapa polític que se'n derivarà, que haurà de servir per a gestionar la creixent onada de desafecció –en paraules del president Montilla– envers Espanya.

El curs polític passat va acabar amb els estralls de l'ona expansiva de la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. Es tancava un procés que s'havia engegat amb la configuració del primer govern tripartit, el novembre del 2003. Un procés que ha posat en crisi el sistema polític català, just a les portes de l'inici d'un nou cicle electoral.

De la pluja fina a la tempesta.

Aquesta darrera etapa acaba amb un desplaçament de l'agenda política catalana cap al debat de l'eix nacional. De manera que ha acabat passant just al contrari d'allò que es proposava el president Montilla en començar la seva legislatura –potenciar la gestió per sobre del debat identitari que havia centrat la legislatura anterior, durant el procés de redacció i de negociació de l'Estatut. Dit d'una altra manera, la *pluja fina* –expressió que va fer servir el vice-president del govern, Josep-Lluís Carod-Rovira, per descriure el tarannà catalanista del nou govern– ha esdevingut una tempesta. Una tempesta que ha deixat a seгон terme allò que havia de ser el *leitmotiv* del segon tripartit de Montilla: la gestió.

Aquesta agenda política allunyada de les propostes inicials del president Montilla no li ha estat propícia i ha dut els socialistes a un terreny incòmode, que sovint ha evidenciat els interessos contraposats entre el PSC, partit de

govern a Catalunya, i el PSOE, partit de govern a l'estat espanyol. Aquestes contradiccions han reobert un vell debat dins el PSC sobre la necessitat de reforçar un projecte propi dels socialistes catalans i revisar les relacions amb el PSOE. I, novament, ha reaparegut el debat de la necessitat de recuperar el grup propi al Congrés de Diputats. Entre aquests sectors es destaca el conseller d'Economia, Antoni Castells, que ha preferit no repetir com a candidat del PSC. També el conseller d'Educació, Ernest Maragall, ha fet reflexions en un sentit similar, i la consellera de Justícia, Montserrat Tura. A l'altra banda del debat, figures com la ministra espanyola de Defensa, Carme Chacón, han anat agafant pes polític dins el PSOE i, fins i tot, alguns sectors la presenten com una possible substituta, en el futur, de Montilla. De moment, ja es considera segur que el ministre espanyol de Treball, Celestino Corbacho, deixarà el ministeri, probablement després de la vaga general del 29 de setembre –enmig d'un remodelatge de l'executiu que pot fer Rodríguez Zapatero a partir d'aquella data–, per incorporar-se a la llista electoral del PSC. Montilla, doncs, podria fer una llista que intentés incloure totes les sensibilitats que avui aplega el PSC, perquè les enquestes, ara com ara, evidencien que l'actual líder dels socialistes catalans tindrà moltes dificultats per a tornar a ser reelegit president, sigui pel desgast de la seva

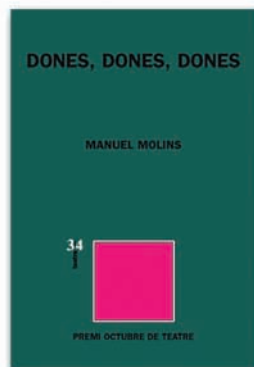
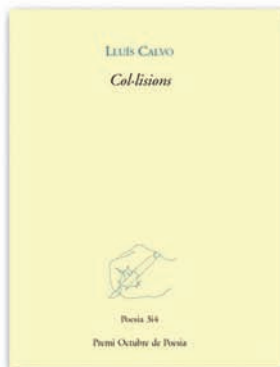
La manifestació del 10 de juliol a Barcelona.

formació, sigui pel dels seus actuals aliats, i encara més perquè Esquerra ha anunciat que només donarà suport a un govern que es compromet a convocar un referèndum sobre la independència. Una proposta que, ara per ara, no té el suport ni del PSC ni de CiU.

La tercera és la bona. La primera formació del Parlament, CiU, parteix d'una bona situació, a diferència de les expectatives dels socialistes. Les enquestes els pronostiquen uns bons resultats que, en alguns casos, l'acostarien a poder governar en solitari, sigui

contra la sentència del Constitucional espanyol sobre l'Estatut. Aquesta sentència ha somogut les coordenades del mapa polític català.

*Premis
Octubre
2009*

edicions **34** València

El candidat de CiU, Artur Mas, parteix com a favorit als comicis catalans. A la dreta, el president Montilla respon una interpel·lació al Parlament.

per majoria absoluta, sigui amb suports puntuals. De manera que Artur Mas podria ser escollit –després d’haver-ho impedit les aliances parlamentàries tant el 2003 com el 2006– president de la Generalitat.

Però la sentència del TC també obliga CiU a resituar-se en el discurs polític del catalanisme. La federació nacionalista ha trobat la fórmula de la reivindicació del concert econòmic, com a denominador comú de consens, que es podria reforçar amb un referèndum sobre aquesta qüestió. Una reivindicació que s’aparcarà fins després de les eleccions al Congrés de Diputats, un cop s’hagi constituït el nou govern espanyol.

Si finalment les eleccions confirmen la tendència que marquen les enquestes i CiU torna a formar govern, també tindrà el repte de gestionar un electorat que, durant aquests set anys a l’oposició, s’ha avesat a una formació amb un discurs nacionalment més reivindicatiu.

Els ecosocialistes d’ICV-EUiA, d’una altra banda, encaren també aquest curs amb unes enquestes que, tot i mostrar un cert desgast, els permeten de mantenir l’espai polític. Les crisis internes per alguns conflictes amb la gestió al Departament d’Interior o al de Medi Ambient han estat superades i el relleu a la candidatura de Joan Saura per Joan Herrera s’ha consolidat sense entrebancs. Els ecosocialistes s’han afegit a les propostes de referèndum, però con-

sideren que el plantejament no hauria de ser només sobre la independència, sinó que hauria d’incloure diverses opcions de relació amb Espanya. Ells, en aquest cas, donarien suport a l’opció federal.

L’altre soci de govern, Esquerra, té d’entrada unes expectatives més baixes, perquè fins ara les enquestes li són desfavorables. El debat independentista ha esdevingut una opció puixant, però en canvi les enquestes electorals apunten a una davallada de la formació. A més, les noves formacions que volen concórrer a les eleccions, Solidaritat Catalana per la Independència i Reagrupament, poden atreure electorat, com reconeix el candidat d’Esquerra, Joan Puigcercós. Per bé que les dues noves formacions també poden atreure electors independentistes d’algunes altres formacions, especialment dels sectors més sobiranistes de CiU.

Sigui com sigui, la disputa pel vot independentista, amb la fragmentació en diverses ofertes electorals, pot acabar comportant el desgast d’aquest espai al proper parlament.

L’espanyolisme, també dividit. A l’altra banda de l’espectre ideològic, pel que fa a l’eix nacional, l’espanyolisme també es presenta dividit. D’una banda, C’s, la formació liderada per Albert Rivera, es presentarà de nou, però aquesta vegada amb la competència de la llista de Rosa Díez, Unión Progreso y Democracia, UPyD. De fet, C’s ha viscut di-

verses crisis internes. Antonio Robles, ex-diputat d’aquest partit, dona suport a la formació de Rosa Díez, i podria ser-ne el cap de llista per Barcelona. Faltarà veure si aquest electorat bascula finalment cap a la formació de Rosa Díez o si opta per reforçar el PP, com a vot útil contra la reedició d’un nou tripartit, ara com ara complicada, o d’un govern de CiU amb el suport parlamentari d’ERC. De fet, aquest és el paper que la direcció del PP català es vol atribuir en aquestes eleccions. El procés estatutari també ha resituat el PP català, com a formació –pràcticament única– que defensa la retallada estatutària a Catalunya (juntament amb els minoritaris C’s i UPyD). És ja història, doncs, aquell suposat *tomb catalanista* que la formació va voler escenificar durant el lideratge de Josep Piqué.

El procés electoral deixarà un mapa polític que haurà de gestionar l’atzucac en què s’ha entaforat la política catalana, després de la sentència del TC. Serà el tret de sortida d’un nou cicle electoral que prosseguirà, en el cas català, amb les eleccions municipals del mes de maig –si no hi ha un avançament electoral a la Moncloa. Les municipals encara són molt llunyanes, però acabaran afermant les tendències que es puguin començar a dibuixar –amb un canvi del perfil de l’electorat català– a les eleccions al Parlament.

Enric Rimbau